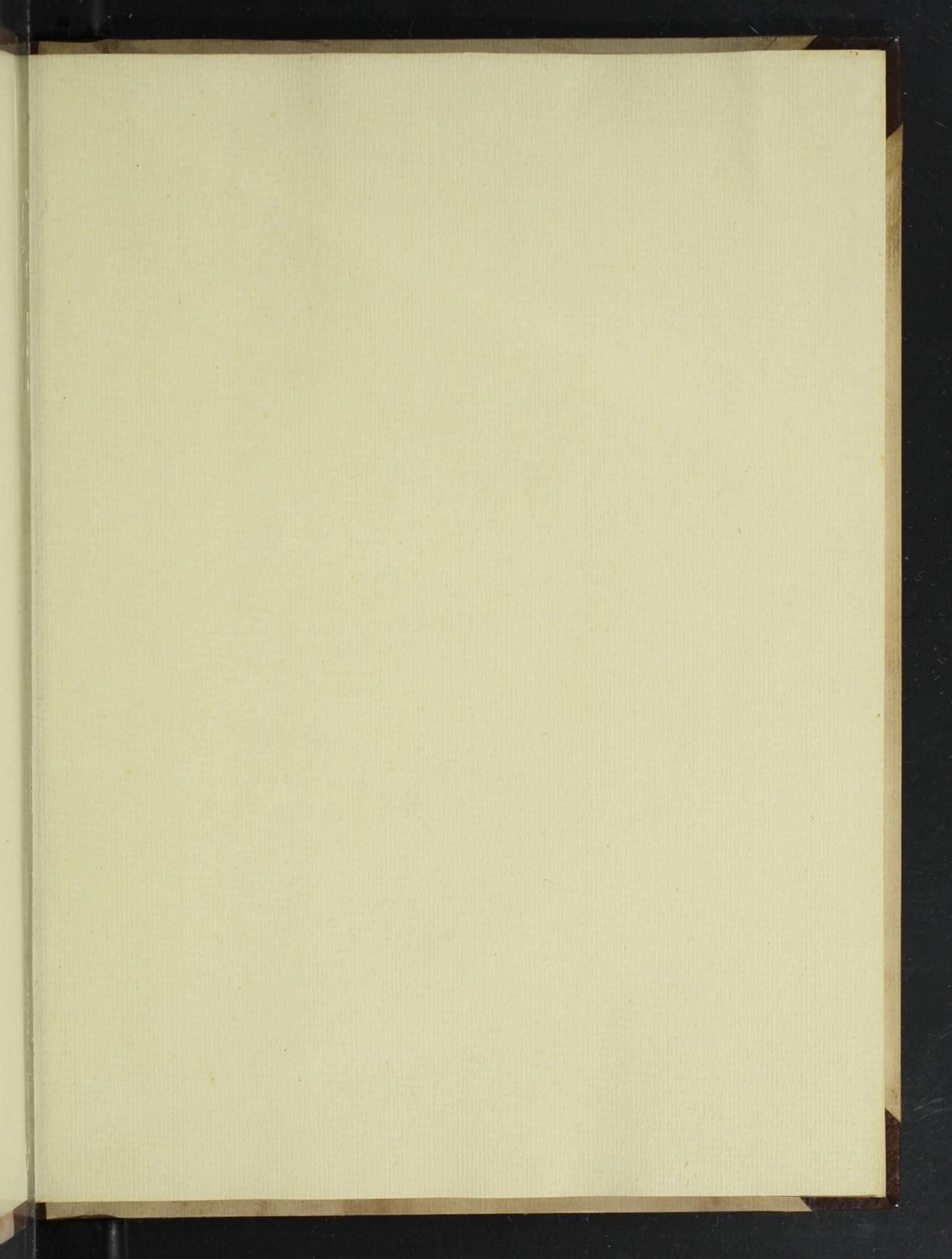

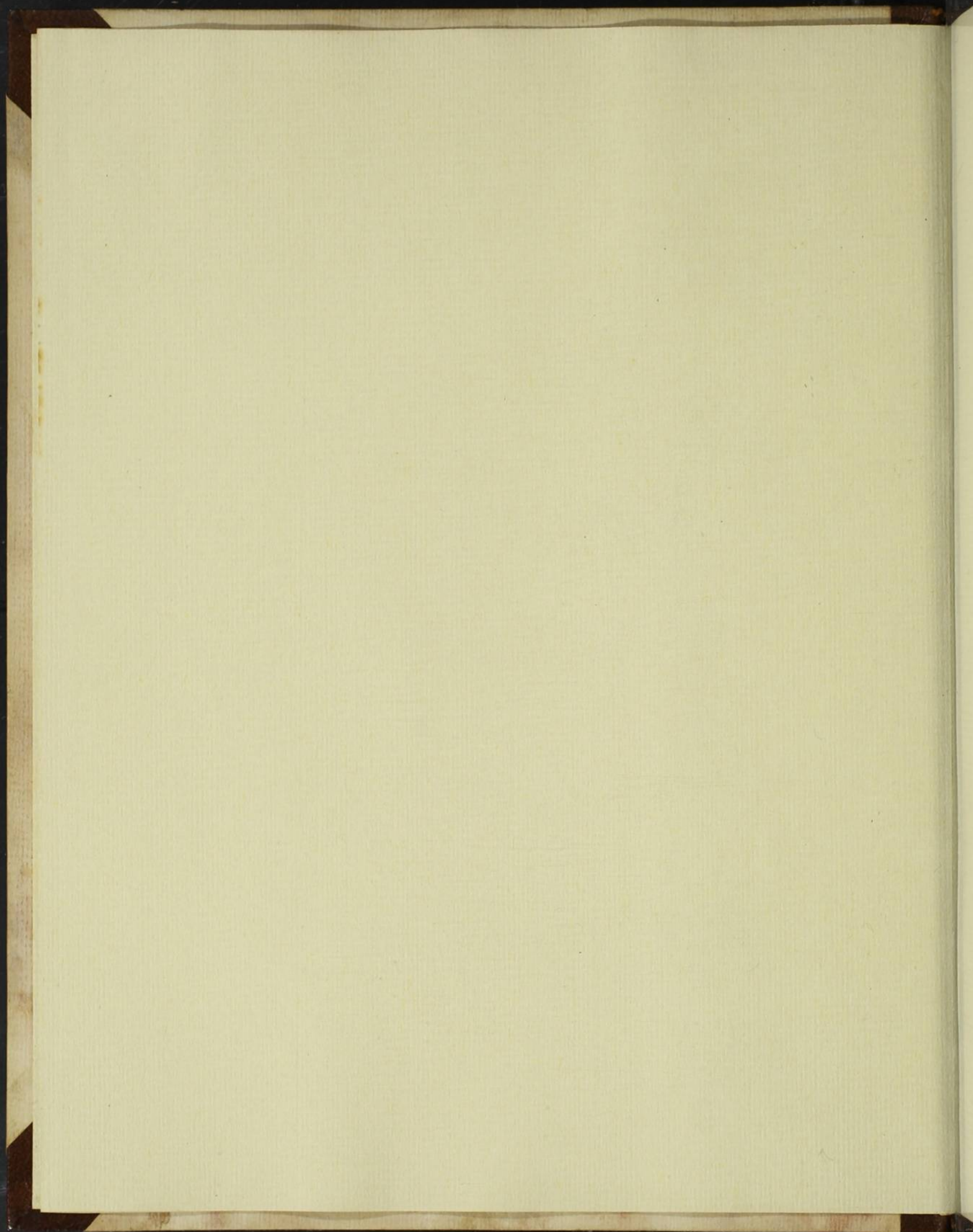
le ne fay rien
sans

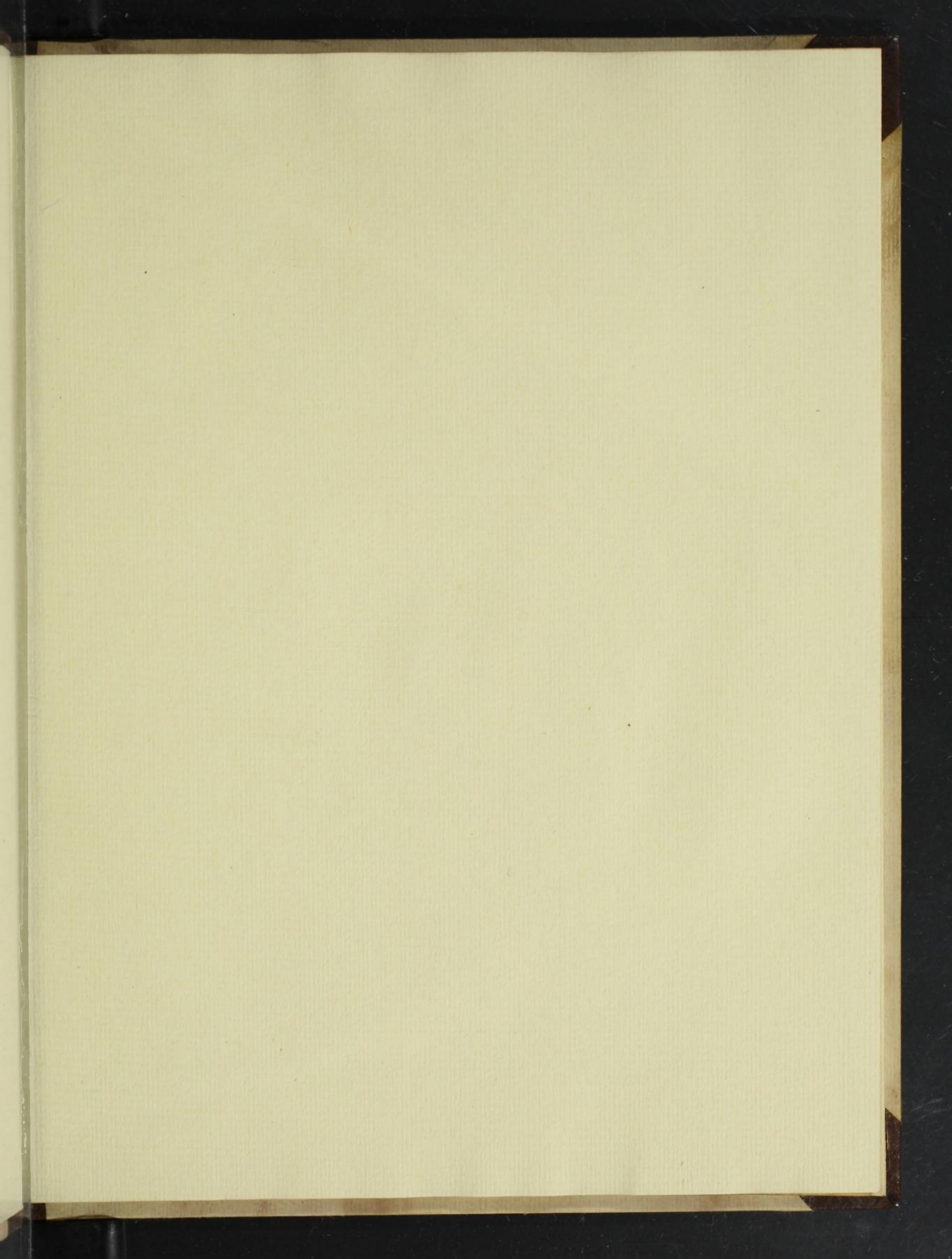
Gayeté

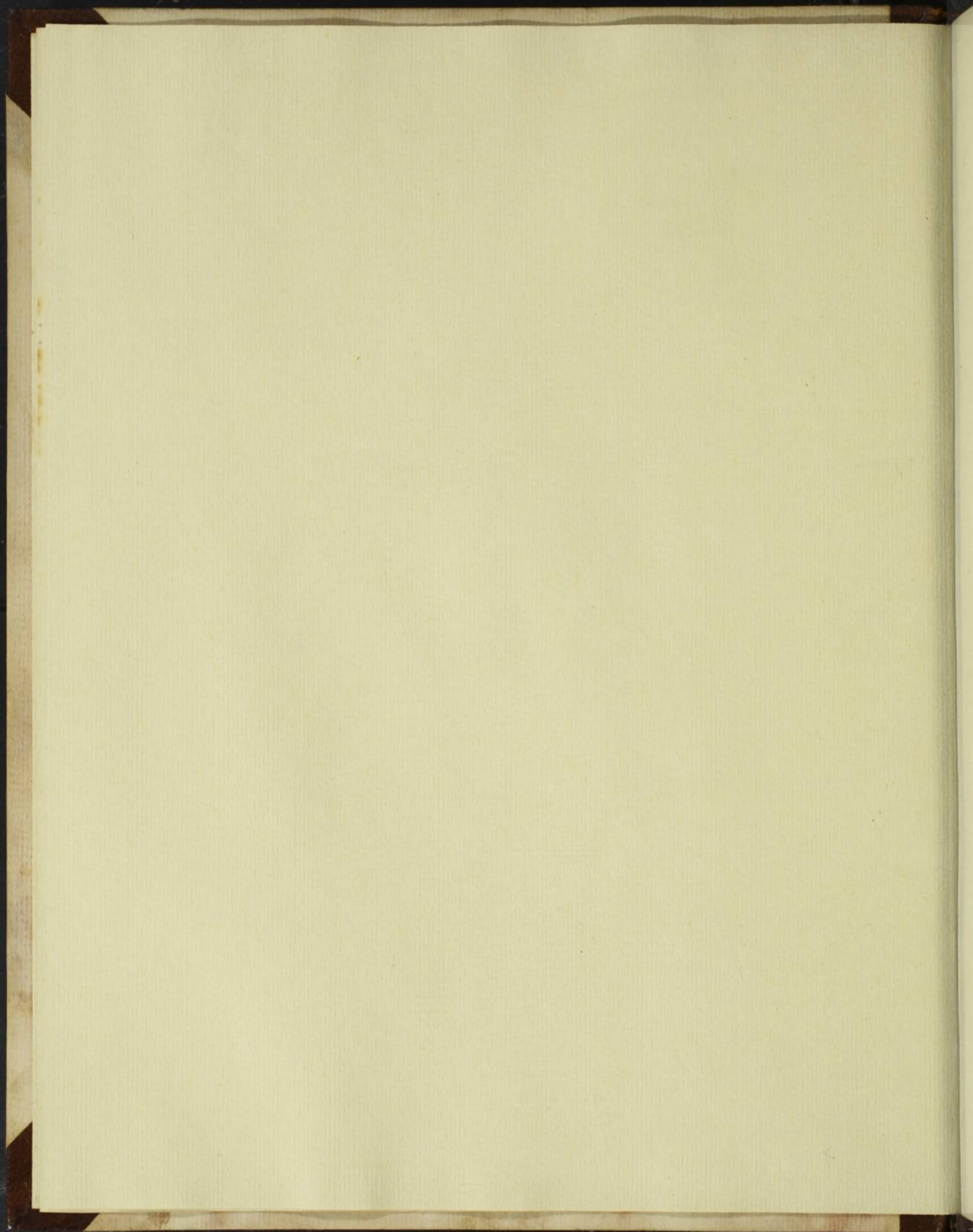
(Montaigne, Des livres)

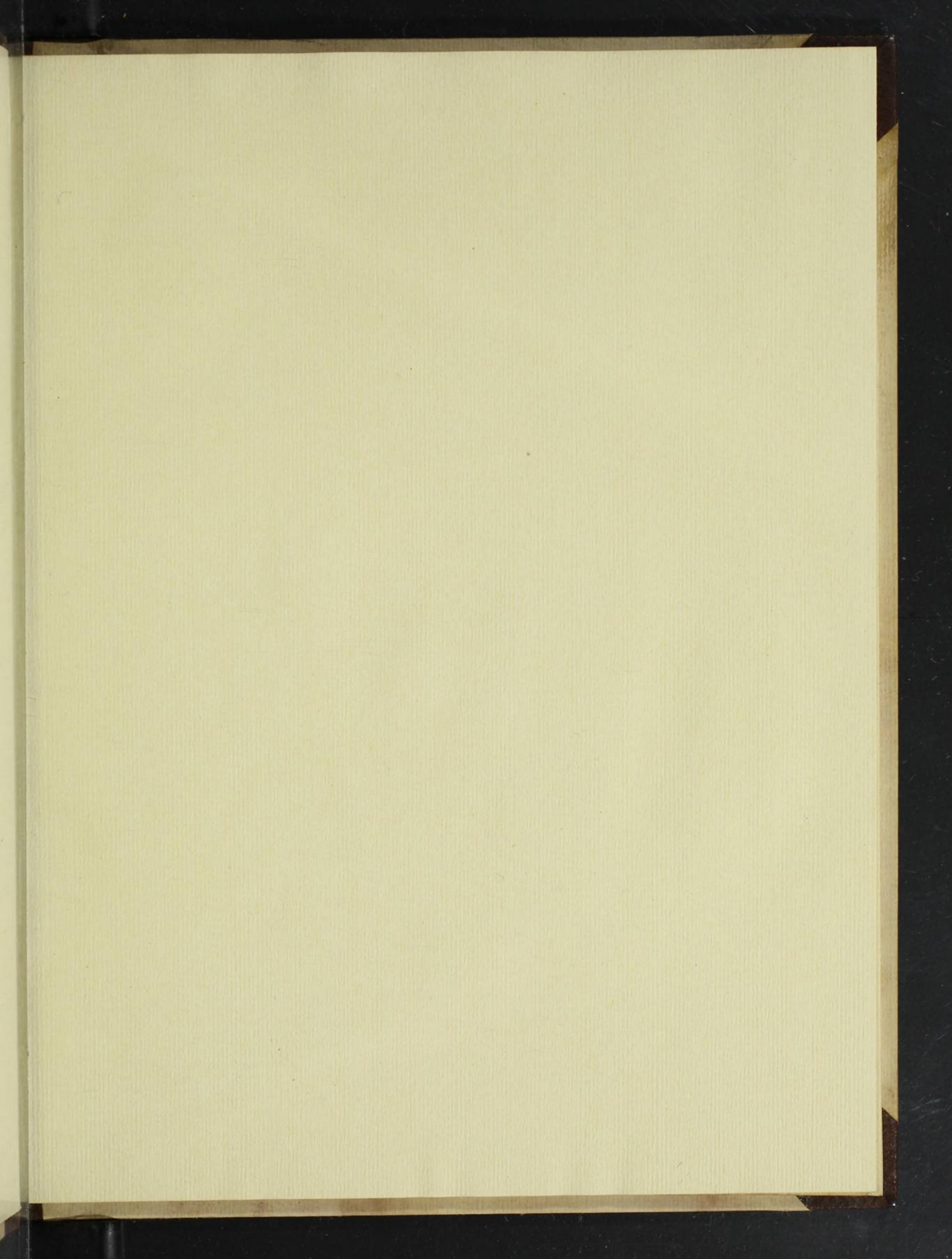
Ex Libris
José Mindlin

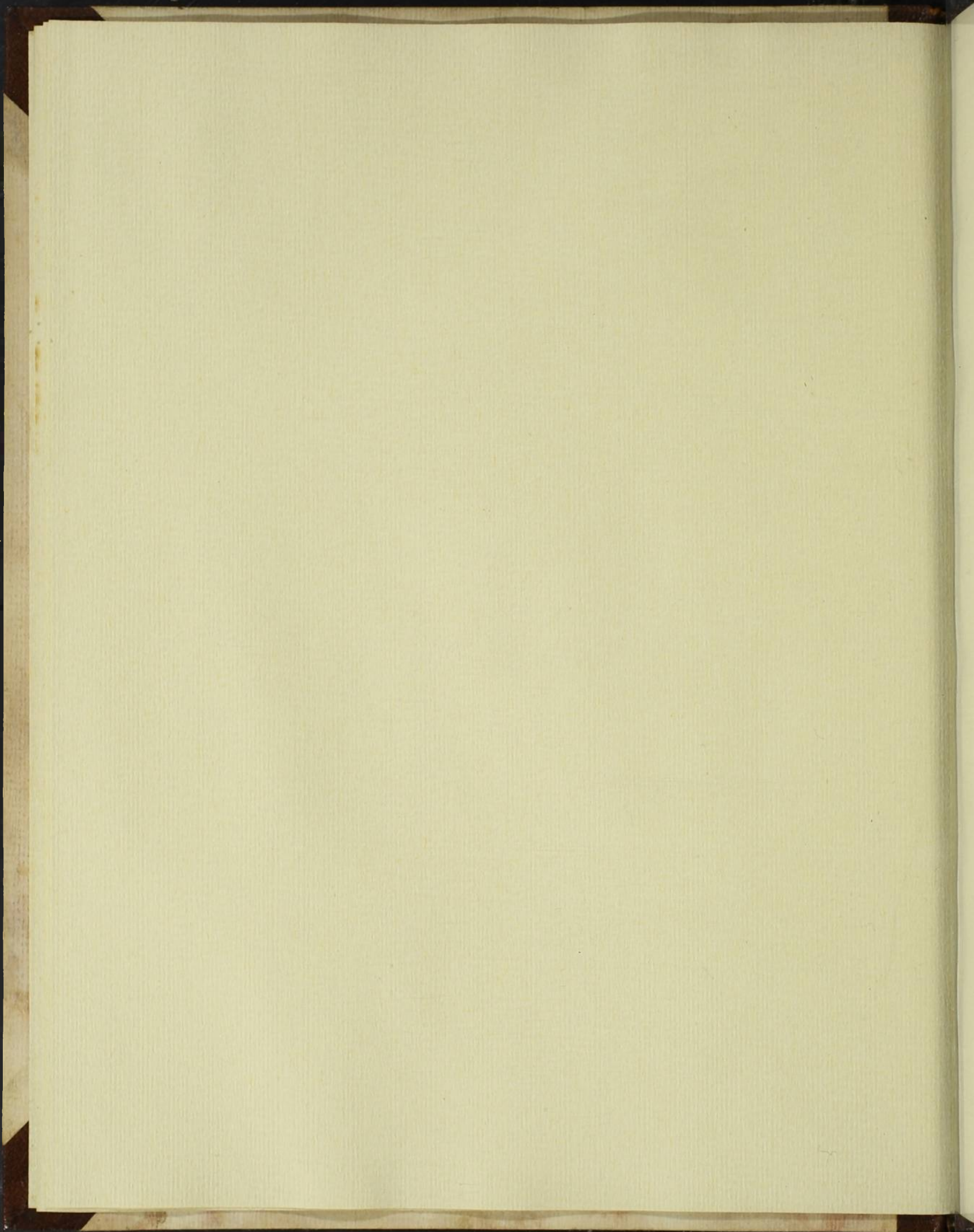

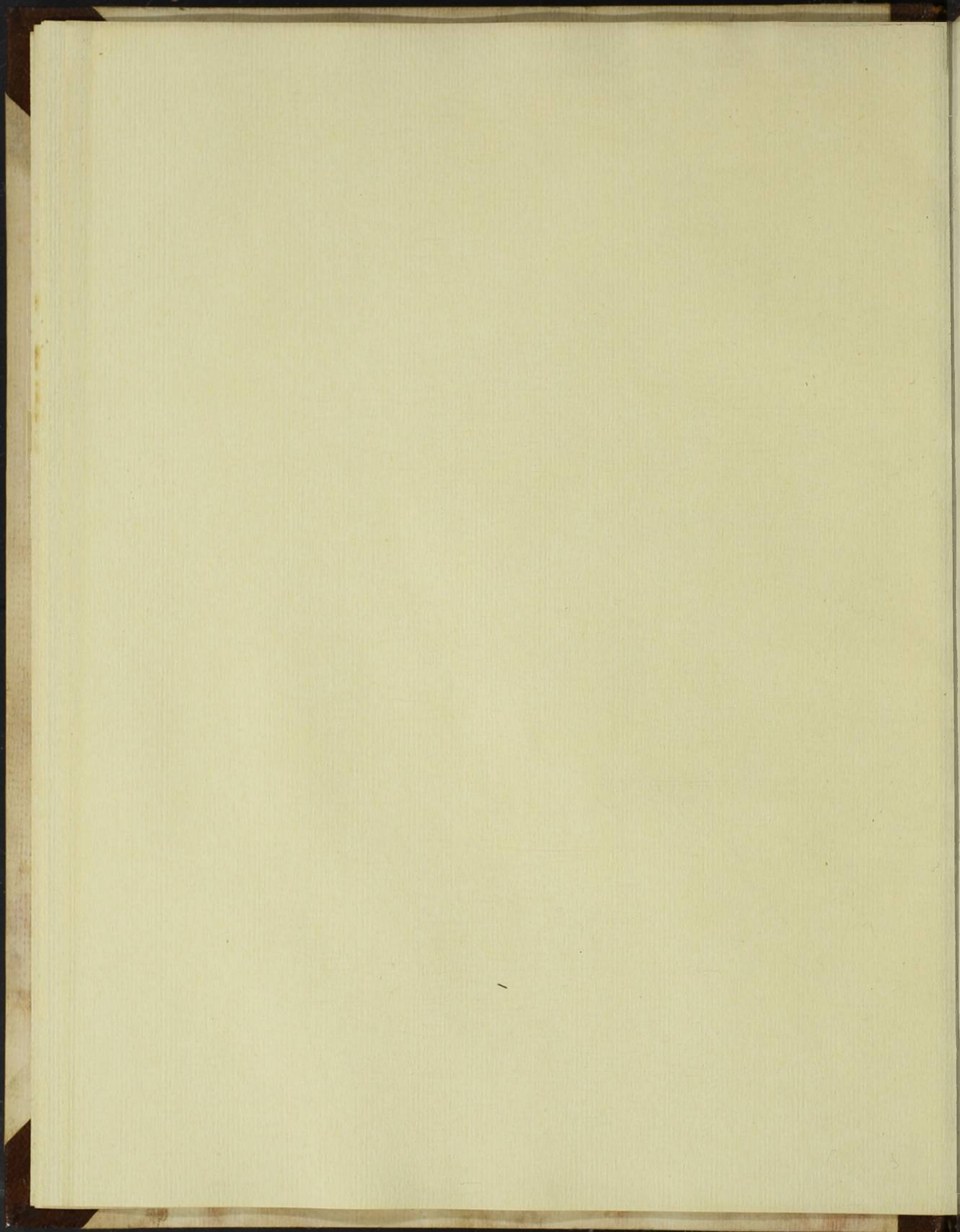

Articuli Pacis

Et Confoederationis inter Serenissimum Lusitaniæ Regem ab una, & Celsos ac Præpotentes Fœderati Belgii Ordines ab altera parte conclusæ.

H A G E - C O M I T I S,
Typis Hillebrandi à Wouw, Celforum & Præpotentum Dominorum Ordinum Generalium Ordinarius Typographus.
Anno 1663. *Cum Privilegio.*

Articuli Pacis

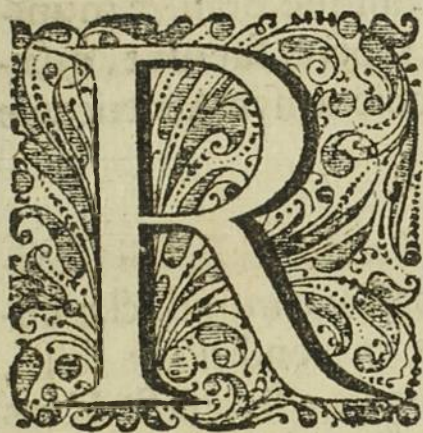
Et Confoederationis inter Serenissi-

mum Lusitaniæ Regem ab una, & Celsos ac

Præpotentes Fœderati Belgii Ordines

ab altera parte conclusæ.

I.

EX & Regnum Lusi-

taniæ spondeant fidemque suam nexu
comprimis solido ac firmo astringant, se
quadragies centena Crusatorum millia
Ordinibus Fœderati Belgii persoluturos
esse, singulis Crusatis duum Florenorum
Carolinorum pretium in Hollandia æ-

quantibus, eamque summam aut parata
pecunia, aut Saccaro, Tabaco, & Sale se suppedituros; sic ut hæ
merces plaris ne æstimentur, nec majus iis præmium ponatur,
quam illud quo eadem merces illo quo suppeditandæ sunt tem-
pore secundum quotidianum usum per ipsam Lusitaniam ven-
dentur, si quid autem ad plenam summam aut in ipsa pecunia,
aut in una alterave, ex jam dictis mercibus fortasse desiderabitur,
id ut alia earundem specie suppleatur, integrum esto, hujus ta-
men rei electio erit penes præfatum Regem, ut in qualicumque
specie suppleat alterius defectum, aut etiam ex illo vectigali
quod autoritate & ratione hujus pacti conventi a Fœderati Bel-
gii incolis per Lusitanam ditionem negotiantibus, in usum jam
dicti Regis legitime posset exigere, quodque mercibus eorum tam

adferendis in dictam ditionem, quam inde efferendis, imponi ex lege sequentium paragraphorum sive articulorum jus ac fas esset; in quem finem a Fœderati Belgii Ordinibus unus pluresve constituentur, qui in Lusitania ipsorum nomine dictum vectigal percipiant, eadem forma ac methodo quibus ejusmodi vectigalia a Ministris Lusitanis ibidem exigi consueverunt, dicta vero summa per sexdecim partes æqualiter distribuendas, certo statoque quotannis tempore Vlisiponæ pendatur, sic ut prima summæ hujus pars prestanda mox sit, ubi primum in Lusitania constabit, certisque documentis demonstrabitur, fœderi huic utrimque subscriptum esse, idque ratum ab ambabus partibus haberi ac promulgatum esse. Rex præterea Lusitaniæ restituat vel restitui curet, omnia tormenta quæ in Reciffâ aliisque Brasiliæ munitis, cum ea a Lusitanis occuparentur, reperta fuerunt, quæque insignibus Fœderatorum Ordinum Societatisve Americanæ notata etiamnum deprehenduntur.

II.

Quandoquidem vero a parte dictorum Fœderati Belgii Ordinum allatæ sunt in medium quærelæ, occasione introductæ cujusdam consuetudinis, nempe partitionis in venditione salis, quod in Oppido Cetobriga (setuval a Lusitanis, a Belgis Sr Uves appellatum) ac per conterminum eidem Oppido tractum fieri solet ac confici, convenit ac consensus est, uti singulis annis, inter præfatum Regem & prædictos Fœderati Belgii Ordines pactum peculiare ineatur de pretio, quo omnibus & singulis Fœderati Belgii incolis integrum erit tantundem prædicti Salis, quantum ipsis libuerit, ibidem coemere, in quâ quidem transactione justa utrimque habebitur ratio pretii, quo sub id tempus dictum sal per Lusitaniam inter Lusitanos ipsos vendetur, emetur ac distrahetur. At si nihilominus præter spem ac expectationem super ejusdem Salis pretio utrimque parum convenerit, tum Fœderatorum Belgarum respectu salarii illa Commercii partitio cesset ac amoveatur, quæ ab annis jam aliquot introducta est;

est; Liberumque ac integrum unicuique Fœderatorum Belgarum relinquatur a quibuslibet mercari ac sibi comparare eam salis quantitatem, de qua cum venditoribus convenire poterit, quemadmodum paragrapho sive Articulo septimo copiosius de omni mercimoniorum genere est conventum. Sed nec ipsis salis possessoribus ullo modo adimatur, aut restringatur facultas vendendi pro libitu omnibus & singulis quibus eis libuerit respectu vero aliarum nationum prædictus Lusitaniæ Rex hac in parte sese geret, prout ipsi placuerit.

III.

Fœderatorum Belgarum populus secure ac tuto negotietur commerciumque exerceat, tam ex Lusitania & terris ac tractibus eidem Lusitaniæ subditis in Brasiliam, quam ex Brasilia in eandem vicissim Lusitaniam & terras tractusque eidem subiectos ac omne præterea Mercium genus ultro citroque transferre, ne sit damno aut noxæ, excepto duntaxat Brasiliensi Ligno, penso tamen ante ac persoluto vectigali eo portorioque, quod a Lusitanis ipsis in illas Regiones negotiantibus persolvi jus est. Cœterum Belgæ Fœderati ex Brasiliæ portibus in portus quoscunque alios eidem Lusitaniæ subditos ubi appellent, naves suas exonerare, aut merces inde ullas eximere, in terramve exponere neutiquam cogantur; Sed præfecti teloniis, & porteriorum exactores ut merx in ipsis Navibus inspiciatur ac ponderetur, utque ita debitum pro merce vectigal ac portorium pendatur, curent; quod si vero rerum experimentis comperiat, id vel nullatenus, vel minus commode expediri posse, alia in eundem finem media excogitentur, ac mutuo pactis utriusque consensu ad effectum perducantur; Fœderatorum autem Belgarum populo omnino fas ac jus esto hac in parte iisdem mediis ac commodis uti frui, quibus Angli aut vi pacti, aut ex quotidiana usu gaudent, vel in posterum gavisuri sunt; Quin nec gravius vectigal, nec plus nummorum impensæve pro dicta merce exigatur, aut persolvatur, quam si exoneratæ omnino Naves ac Merx in terra exposita fuisset;

· fuisset ; moræ etiam nihil in expediendis hisce navibus dimittendisve a parte Lusitana necatur. Cum vero in alias Regiones portusve Lusitanię aut eidem subditos post pensum jam semel vectigal debitum Naves dictæ appellent quod reliquum erit itineris impedimento molestiaque omni procul habitis, nullisque de novo vectigalibus persolutis, libere conficiant absolvant. Merces preterea ac res cæteræ aut a Lusitanis ipsis, aut ab alia quacunque gente Navibus Fœderatorum Belgarum creditæ ac commissæ, quæ in Regiones portusve alios eidem Lusitaniæ subditos transferentur, nihilo plus vectigalis pendant, quam si commissæ Lusitanis Navibus & transferendæ translatave essent.

IIII.

Liberum quoque Fœderatis Belgis esto, navigationem, atque iter moliri in Colonias omnes, Insulas, Regiones, Terrarum tractus, portus, Civitates, Pagos, Emporia, quot quot dicto Regno parent ac subsunt perditionem Africanam, cui accensetur Sancti Thomæ Insula, inibique morari, negotiari, ac mercaturam exercere, res, sarcinas, merces, omne genus terra marique & Fluviis subvehere, venum ubivis exponere, efferre etiam inde atque in alias Regiones exportare integrum sit ac concedatur, idque pari libertate, qua Angli aut alia quælibet Gens vel nunc gaudent, vel ante hac gavisi sunt, vel in posterum eos gaudere aut gavisos esse comperietur; Propriasque ibidem Ædes in quibus habitent habere & possidere, nec non repositoria, in quibus bona, mercesque suas recondant, absque ulla a quopiam molestia. Nihil vero eorum, quæ paragrapho seu Articulo hoc & proxime præcedenti pacta & stipulata sunt, irritum unquam fiat, eludaturve nec Fœderati Belgæ pactis conventis hisce ulla ex parte fraudentur: Quod si dictus Belgarum populus usu nihilominus libro ac solido pacti hujus conventi aliquando prohibeatur, excludaturve, aut alia ex parte impediatur, quod avertat Deus, ne plenos debitosque ex fide & autoritate hujus fœderis percipiat fructus, tum Fœderati Belgii Ordinibus idem in Lusitanos jus esto, actioque de

de novo eadem resurgat & renascatur, quæ ante hoc fœdus initum iis competebat; jusque suum ut adversus Regnum Lusitanum persequantur, fas esto; sed & hoc ipso ea omnia ad dictos Ordines devoluta censeantur, eorumque repetendarum causa Rex & Regnum cadant, quæcunque ex lege primi in his conventis paragraphi seu Articuli persoluta ac depensa jam fuerunt. Eodemque pacto si per prædictos Fœderati Belgii Ordines fœdus hoc violetur aut infringatur, præfato Lusitaniæ Regi idem jus esto quod illi ante hoc pactum ullo modo competebat.

V.

Atque ita solutione quadragies centenorum Crusatorum milium facienda terminis supra expressis atque libro usu veraque perceptione eorum omnium, quæ Articulis tribus hunc præcedentibus continentur, intermittantur ac cessent controversiæ, lis & actiones omnes, quæ Regi Regnoque Lusitania a Fœderatis Belgis intentæ hæcenus ac motæ sunt, intendique possent, ac moveri; nec minus intermittantur cessentque actiones, lis & controversiæ, si quæ Fœderatis Belgis a Rege Regnoque jam dictis vicissim intendi & moveri possint.

VI.

Cui consequenter cessent inter Regem & Regnum Lusitaniæ ab una, & Fœderatum Belgium ab altera parte, ac utriusque subditos & incolas omnis actus hostilitatis & injuriarum, idque in Europa post elapsum bimestre spacium ab eo die, quo huic fœderi utrimque subscriptum erit, in cæteris vero mundi partibus a publicatione harum tabularum omnesque captivi hinc inde ilico post ratihabitionem hujus Tractatus pristinæ libertati restituantur; omnes itaque ditiones, omniaque loca, Naves bonaque, quæ temporis inter ea ab alterutro occupabuntur, ut & quæ antea occupata fuerunt in India Orientali, occidentali vel alicubi locorum, in dominio permanebunt eorum, qui præfatis temporibus eorum possessores fuisse comperientur; ea vero, quæ elapsis duobus post factam eandem subscriptionem mensibus in Europa &
post

post publicationem in cæteris mundi partibus occupabuntur aut capientur, prioribus eorundem Dominis absque ulla mora aut exceptione restituentur. Regi proinde Regnoque Lusitaniæ solida ac firma pax cum Fœderati Belgii Ordinibus incatur, quæ Cives utrimque omnes & subditos comprehendat, quæque ubi-vis locorum, nullis exceptis, tam intra quam extra Europæ Limites sanctè ac religiosè observetur, Lusitani quoque & Fœderatorum Belgarum populis terra marique mutuis inter sese Officiis ac mutua benevolentia utrimque certent, nihilque prorsus moliantur aut effectum dare conentur, quod cum incommodo aut detrimento partis alterutrius ullo modo videri possit conjunctum, quare nec subditis aut incolis partis alterutrius permissum erit sub authoritate vel diplomate alius cujusvis Principis vel status, alterius subditos vel incolas, navesve aut merces eorum aggredi, vel alio quovis modo, sub qualicunque nomine vel prætextu piraticam contra eos exercere, idque sub pœna exilii & publicationis bonorum.

VII.

Fœderatis porro Belgis integrum post hac esto, in Regnis, Provinciis, Insulis, Oppidis, Portubus, ac locis quibuscunque, quæ Regi Lusitaniæ parent commercium omni cum libertate exercere nihil moræ iis objiciatur aut directe aut oblique, nihil eos impediat, quo minus merces a quibuslibet eas emanant ac comparent, quas è re potissimum sua fore judicabunt, sive majori copia sive minori comparatas, nullisque mensuræ, ponderum temporis loci, propolarum monopolarumve, aut pretii legibus astringantur: Nec minus iisdem Fœderatis Belgis integrum relinquatur res pro libitu quascunque ac merces eodem transferre, vendere ibidem has ipsas ac permutare, res præterea ac Merces inde offerre, idque amoto omni obstaculo persolutis solummodo vectigalibus iis, quæ ex authoritate publica per Regnum Lusitanum anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio mense Martio pensa ac persoluta sunt aut solvi debuere, adeo ut Fœderati

derati Belgæ eodem prorsus loco sint habendi quo Lusitani ipsi habentur, idque tam emptionis Venditionisque nomine, quam vectigalium aliorumve aut onerum aut commodorum, immunitatum ac privilegiorum respectu, utque Fœderati Belgæ imposteriorum fruituri sint prærogativis, immunitatibus ac Privilegiis omnibus quotquot hætenus ulli genti, Regno Lusitano fœdere aut amicitia sociatæ concessa sunt, vel post hæc concedentur; Lusitani vicissim commerciorum ac Mercaturæ respectu, eodem per fœderatum Belgium loco habeantur, quo Belgas ipsos & indigenas haberi juris illic est ac moris.

VIII.

Belgæ Fœderati qui cum Navibus ac Merce in portus Lusitanæ ditionis appellent, nullo mercimonii genere Naves suas onerare cogantur, nisi quod elegerint ipsi, quotque utile sibi ac consultum præ cæteris fore sint arbitrati; Sed nec in Navem Fœderatorum Belgarum unamquamque custodes excubitoresve plures duobus, qui Regis Regnique nomine Merces observent, admittantur, nihilque omnino obstaculi aut impedimenti Navibus onerandis exonerandisve adferatur. Atque illæ, sive merce arida & sicca onustæ, nisi decimo postquam appulerint die, sive pisces aliudve quodvis cibariorum ac esculentæ mercis subvehentes geaus, nisi die post intratum portum decimo quarto exoneratæ sint, Nihilominus dictis custodibus, excubitoribusve salarii aut Mercedis loco haud quicquam persolvatur, aut eorum in gratiam crogetur, præter id quod decem aut quatuordecim dierum jam dictorum usus ac lex præscribunt.

IX.

Consules, qui Fœderatis Belgis per ditionem Lusitanam Negotiantibus habitantibusve præsidio dabuntur, a Fœderati Belgii Ordinibus creandi sint ac constituentur; constituti tantundem habeant authoritatis utcumque Romanam Religionem non profitentes, quantum ulli per Lusitanam ditionem Consuli earum gentium quæ illic Negotiantur, hætenus delatum est vel

posterum deferretur,causis præterea Litibusque , quæ Fœderatos Belgas spectabunt, judicandis judex conservator constituetur, a quo provocare non liceat, nisi ad relationis Senatam, qui quarto ad summum post provocationem mense causis litibusque ad se delatis, finem imponat.

X.

Si quis Fœderatus Belga per ditionem Regis Lusitanix è vivis excesserit, chartæ, libri, rationes, bona ac facultates tam ipsius defuncti quam aliorum ejusdem Fœderatæ Nationis, quæ penes defunctum erunt depositæ, a pupillorum absentiumve judicibus aut eorum Ministris inspicere & occupari nefas esto; neque horum jurisdictioni res jam dictæ sunt obnoxix, sed iis consignantur, quibus eas defunctus ipsum ante excessum consignari jusserit; aut is si rebus suis ante obitum minus cavet prospexitve, tum chartæ illæ, libri, rationes, bona ac facultates ex mandato judicis conservatoris custodiendæ committantur duobus pluribusve Belgis Mercatoribus institoribusve, in quos potissima popularium suorum illic loci degentium suffragia accedente consulis Belgæ assensu, hanc curam devolvent; ita tamen ut ne curæ suæ commissas res dicti Mercatores institoresve servandas in se recipiant, nisi data prius cautione per fidejussores idoneos & ab eodem consule omnino approbandos, admittendos, de rebus sibi creditis ad Legitimos sive Dominos sive Hæredes, sive etiam Creditores suâ operâ perventuris. Omnia itaque bona facultatesque quæ in dominio defuncti fuerunt, Hæredibus ejus executoribusve vel creditoribus tradentur.

XI.

Nec Regi Lusitanix ipsi, nec ministrorum Regionum cuiquam fas licitumve sit, mercatoribus Naucleris sociis Belgarum Navibus, aut eorum Navibus, Mercis, facultatibus, manum injicere, ullamve molestiam exhibere, ne quidem sub gerendi cum Hoste Belli, aut cujusvis expeditionis parandæ pretextu; nisi a Fœderati Belgii Ordinibus, quorum illi imperio subsunt, naviumque Mercis

Mercis ac facultatum possessoribus eam jam ante in rem fuerit
consensum; sed dicti mercatores & naucleri, cum Navibus ac
Merce, sine ullo incommodo per Regem ministrosve Regios
oblato, ex portibus Lusitanis quibuscunque pro libitu arbitrio-
que suo solvant ac discedant; Fœderatorum porro Belgarum po-
pulus a merce, facultatibusve suis vendendis aut distrahendis
nullo modo prohibeatur, avocetur interpelleturve, ne quidem
si Rex ipse aut Ministri Regii iis sibi rebus opus esse obtendant,
nec ullam omnino ob causam dictarum mercium & facultatum
venditio protrahatur differaturve, nec averti dictas merces in Re-
gis publicosve aut privatos quoscunque usus liceat, nisi illi quo-
rum res agetur, & ad quos dictæ merces facultatesve pertinebunt
annuant ac præcedente conventionem assensum isti rei
præbeant.

XII.

Liberum præterea Belgarum Fœderatorum populo, ac per-
missum sit præter mercis omne genus, arma etiam, res Bellicas,
& annonam tam ex Fœderatarum Belgii Provinciarum, quam
ex aliis quibusvis portibus ac terris in quascunque Orbis Regio-
nes, & ad quascunque gentes transferre tam inimicas Regi
Regnoque Lusitanæ, quam amicas ac fœderatas, nec dicto Regi
ejusve subditis aut Ministris huic rei moram aut impedimentum
afferre liceat per detentiones, repressalias, pignorationes ullove
alio modo sive id directe aperteque sive oblique ac occulte fiat
dummodo dictus Fœderatorum Belgarum populus ex ipsis por-
tibus Lusitanis armorum nihil apparatus aut rerum Bellicarum
ad dicti Regis Regnique hostes & adversarios transvectet: nec mi-
nus iisdem Fœderatis Belgis integrum relinquatur ac permitta-
tur, in universam ditionem dicti Regis quascunque Merces, res
etiam ad armaturam bellum ac Militarem annonam pertinentes
inferre, easque non minus magna quam exigua copia Venales
exponere, & sive integras simul, sive scorsum & per partes pretio
ibidem quocunque vendere, ac pro arbitrio suo permutare, com-
mer-

merciaque quævis exercere cum iis emptoribus Negotiatoribusve, quos ipsi fore sibi potissimum utiles ac commodos arbitrabuntur, nec interpellari aut a proposito eos dimoveri per Regem Regiosque Ministros, propolas monopoliorum exercitores, fiscum, juridicos confessus, quemvis alium ullo modo ullave de causa fas esto: nullo denique mercimoniorum limite aut regula circumscribantur.

XIII.

Res ac merces, quæ ex uno Lusitaniæ portu in alium eidem Regno subjectum transferentur, persoluto ante debito vectigali & portorio, nulla ulteriore pecuniæ aut teloniorum exactione teneantur, præter eam, qua ipsas Mercatorum Lusitanorum, res ac merces tali casu teneri liquebit, constabit.

XIII.

Nulli Alcaido, quem Lusitani vocant, nullique alii Ministro Regio licitum aut permissum esto, ex Fœderatis Belgis quemquam, cujuscunque is conditionis sit aut sortis, interpellare, nolentem detinere, carceri vinculisve mancipare, præterquam in causa criminali & in flagranti delicto deprehensum, nisi facta prius a judice conservatore eam in rem potestate, quæ scripto consignata sit, fœderati præterea Belgæ sub ditione atque imperio Lusitano degentes, tam sui ipsorum quam domicilii, librorum, rationum, Mercis, aliarumque rerum ac bonorum ad ipsos pertinentium respectu, non minus carceris, vinculorum cujuscunque detentionis ac molestiæ immunes sunt ac habentor, quam alius quivis ex ceteris Regi Lusitaniæ Fœderatis populis hætenus habetur, aut imposterum habebitur. Sed nec per litteras salvi conductus aut aliud patrocinii genus subditis suis aut aliis quibuscunque in ditione Lusitana degentibus a Rege concedendum, Fœderati Belgæ impediuntur prohibeanturve a debitis exigendis, aut nominibus æri suo obnoxiiis in jus vocandis; at vero debiti exactionem & jus suum libere persequantur; neque fraudi sit creditoribus, si principis patrocinum aut alterius cujuscunque

cunque pollentis authoritatem implorarit debitor, amplexusve fit, ejusque vel eorum litteris & Salvis conductibus sese munierit, quo debitum eludat, creditoremve trahat ac frustretur, quod ne fiat ab omni patrocinio debitor arceatur, excludatur. Sed nec bona ulla ad Fœderati Belgii incolas aut subditos pertinentia, quæ illi Lusitanæ nationis institoribus, procuratoribus aut res suas agentibus commiserint, vel aliorum quorumvis exterorum in Lusitana ditione degentium curæ ac fidei crediderint, detineri manumve iis injici licitum aut permissum habeatur, intentante præsertim litem, aut negotium facessente inquisitione (quam vocant) ecclesiasticâ, sive in Religionis sive alia quacunque in causa id fiat, sed res ac bona ista omnia, si commendata sint iis, qui coram judice, & in foro ecclesiastico illâ ex causa forte convenientur, aut inquisitionis dictæ nomine accusabuntur interpellabunturve, confestim integra & intacta dimittantur, usibusque possessoris restituantur, ut primum apparebit ac demonstrabitur ad Fœderati Belgii incolas subditosve res eas pertinere.

X V.

Cumque prærogativa commerciorum omnis plane futura sit inutilis ac speratus ex pace fructus omnino intervertendus, si Fœderati Belgii incolæ ac subditi, qui per ditionem Lusitanam ultro citroque commeabunt, aut instituendæ negotiationis merciumve distrahendarum ergo, illic morabuntur ex occasione Religionis inter Lusitanos ac se discrepantis ullâ molestiâ, ullove incommodo afficiantur, providebit huic rei Rex ac occurret, quo terra marique mutuuum post hac utriusque gentis commercium illibatum sartumque ac tectum conservetur; curabitque, ne cui ex Fœderati Belgii incolis vel subditis cujuscunque tandem Christianæ Religionis, sortis ac conditionis sit, negotium hac de causa illum aut molestia exhibeatur, neve is ulli præterea curiæ, Tribunali, judici, inquisitioni, sistatur aut ob noxius fiat, nec ab ullo Regio Ministro, vel alio quocunque hac ex re conveniatur ullove damno afficiatur, sive ob circumlata fortasse secum Biblia, sacræve scripturæ aut aliorum librorum usum ac Lectionem, sive quovis

quovis alio discrepantis & dissentientis Religionis nomine, quinimo Fœderati Belgii incolis subditisque subditiōe Regis Lusitanix morantibus, eorumque familiæ Librum ac concessum esto, tam domi suæ, quam in suis Navibus Religioni ei, iisque sacris quibus sese addictos profitebuntur, pro arbitrio ac libitu, nemine prorsus interpellante, operari, Locus iis denique opportunus sepeliendis Mortuis & commodus assignetur, qua libertate impetrata ne abutantur, iisdem Fœderati Belgii incolis ac subditis erit cavendum.

XVI.

Si quodcumque contingat, controversias oriri inter dictos Regem Regnumque, ac Fœderati Belgii Ordines, unde interrumpendi inter utramque gentem commercii periculum incumbat, incolæ, cives, indigenæ tam ex hac, quam ex illa parte per utramque ditionem de simultatibus ac controversiis enatis publice præmoneantur; ac post commonitionem promulgatam biennii spatium utrimque concedatur, quo merci, navibus, bonis suis ac facultatibus tempestive consulant, easque in tutiorem locum transferant, nullo interea aut impedimento iis objecto aut exhibitâ molestiâ, nullo etiam facultatibus eorum ac bonis damno illato; quod si cum ex parte alterutra intra præfinitum biennii spatii tempus debita ulla illic locorum in quibus negotiatus erat exigenda restabunt, ea legitimum in modum exigi, jure quoque ac legibus ad ea repetenda, agi fas esto, nec lis per ambages aut circuitus a iudice trahatur, sed is omni curâ effectum det, ut ante præscriptum tempus elapsum creditores quod debetur, consequantur.

XVII.

Si porro pactis hisce ac mutua necessitudine, quæ per hæc pacta sancitur, durantibus contingat, fœderis hujus partem quantumcunque ab alterutrius gentis subdito aliquo terrarum ullibi aut locorum violari, aut in pactorum conventorum auctoritatem impingi, Societas ac necessitudo inter utramque gentem hoc sancita fœdere nequaquam eam ob causam, interrumpatur, sed

sed vim integram ac vigorem nihilominus illibatum conseruet, obtineatque pœna ac Mulcta illis solum modo irrogata, qui in leges fœderis deliquisse convincentur; iis vero, quos damno contumeliave adfectos esse constabit, omnino satisfiat, erit autem satisfaciendum intra annum ab instituta actione tempus, si quis in Europa aut in Gaditano freto, per Americæ etiam Africæve littus & tractum, aut alibi locorum terra Marive, cis Bonæ Spei promontorium Fœdus ulla ex parte hoc temeraverit violaveritve, at vero qui ultra jam dictum promontorium locorum ubicunque in pacta hæc peccasseprehenderetur is satisfactione tenebitur ante exactum decimum octavum Mensem ab implorata peractorem ope judicis; aut si reus violati fœderis in jus vocatus fore se non stiterit, iudiciumque subterfugerit, nec intra præscriptum tempus satisfecerit, hostis utriusque partis iudicetur, bonaque ejus ac facultates flagitatæ ac debitæ satisfactioni impendenda publicentur; in potestatem quoque partis alterutrius is ipse si venerit, pœnas, quas atrocitas injuriæ ac delicti magnitudo mereri videbuntur, persolvat.

XVIII.

Si quam controversiam aut Rixam inspectores mercium vel Regii ministri mercatoribus institoribus, naucleris Belgis de Annonæ, aut cujuscunque Mercis, quæ in ditionem Lusitanam subvehetur, pretio movebunt, lis illa per gentis Lusitanæ arbitros, partim per illius loci Magistratum, partim per consulem Nationis Belgicæ (idque pari utrimque jure) eligendos, decidatur: sic ut arbitri illi effectum omnino dent nequid detrimenti, protracta in longum disceptatione possessor ejus mercis capiat aut patiatur.

XIX.

Licitum de cœteris genti utrique esto, in fœderatæ ditionis portus quoscunque cum navibus tam Bellicis quam onerariis appellere, illic etiam morari, ac pari cum libertate inde discedere, sive per procellas ac tempestatem illuc compulsi sint, sive navibus reficiendis victusque ac commeatus parandi causa in portum
eum

eum se contulerint ; ita tamen ne illuc plures sex navibus Bellicis simul, in portibus vero minoribus, & ubi fortalitia ad sui defensionem extracta non reperiuntur, non plures tribus nisi urgente necessitate se recipiant, neve plus temporis illic insumant, quam quod jam dictæ refectio, aut parando comœatu sit satis ; ne qua forte causa hinc nascatur interrumpendo aliarum gentium non minus eidem ditioni fœderatarum commercio. Quod si forte, major navium bellicarum numerus ad eundem simul portum appellat, eo intrare hisce navibus nequaquam fas esto, haud impetrato antea permissu ab iis quorum a nutu ac imperio portus ille pendeat, nisi vi fortasse tempestatis aut alia necessitate invitos impellente huc Angustiarum constringantur ad evitandum instantis naufragii periculum, quo casu interveniente causam adventus sui præfecto illius portus aut supremo Magistratu confestim judicandam curent, nec moram illic diuturniorem trahant quam quæ a portus illius præfecto aut jam dicto supremo magistratu fuerit concessa, nihilque interea temporis, moliantur aut machinentur, quod illi ditioni ulla ex parte nociturum sit aut in detrimentum cedat.

X X.

Rex Regnumque Lusitanæ ac Fœderati Belgii Ordines, Navis, merces ac bona partis alterutrius si ab hoste à piratis, aut ab alio quovis intercepta ; inque portum aut locum quemcumque utriusvis ditionis subvecta atq; subducta sint, nequaquam ea abalienari patiantur ; sed aut ipsis ea possessoribus aut res possessorum agentibus restituant, dummodo illi navibus nondum exoneratis, nec ad huc distractis mercibus, ad sese res eas pertinere sint professi, aut profitendum curent & ante exactum tertium ab interceptis navibus mensem si in Europa casus evenerit, in cœteris autem mundi partibus, ante annum elapsum jus in eas sibi esse certis argumentis ac testimoniis productis doceant, evincant impensas servandis custodiendisque navibus merci, ac bonis cœteris factas refundant ipsi possessores.

Fœde-

X X I.

Fœderati Belgæ per Lusitanam ditionem Negotiantes aut in portus Lusitanos appellentes, nullum omnino vectigal aut portorium pro bonis suis ac Navibus persolvant, nihilque pendant, preter id, quod Regi Cameræque Vlissiponensi, anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio persolvi jus fuit; Oneribus si quæ postea introducta sint aut ad huc introduci possent, nullatenus teneantur.

X X I I.

Tributum nullum a Fœderatis Belgis in usum aut emolumentum sacelli Sancti Georgii per Lusitanos exigatur, nulla obire munia, nullum Armorum genus aut ipsi induere aut aliis suppeditare jubeantur, cogantur.

X X I I I.

Mercatores ex utraque gente, eorumve institores, Ministri familiares ac Domestici, naucleri, nautæ & navales socii per ditionem Regis ac Ordinum, perque portus eorum, ac littora tutó & libere ultró citroque commeent, hæreant ac versentur, Ædes domosque, quas aut ipsi habebant, aut recondendæ promendæque merci utiles ac necessarias, dominio possidere iis permutatur, gladiis accingi, arma cujuscunque generis, prout mos gentis fert, circumferre, quibus se ac rem suam tueantur ne sit fraudi, aut vetitum habeatur.

X X I I I I.

Bona quælibet ac merces, sive ad dictos Regem Ordinesque spectabunt sive ad utrumvis populum, si navibus alterutri parti inimicis hostibusque creditæ, ac in iis deprehensæ fuerint, non minus quam naves ipsæ in prædam cedant, ac fisco occupantium addicantur; Merces vero ac res quæcunque ad partis utriuslibet Hostem pertinentes, Regis Ordinumque jam dictorum aut utriuscunque populi navibus impositæ, in eas fisco nil juris esto, adeoque nec detineantur, nec possessoribus intervertantur.

XXV.

Denique, cum Belgarum Fœderatorum non nullis, sive a parte societatis Indiarum Occidentalium, sive alio etiam nomine, tam per Brasiliam, quam per Lusitaniam ipsam, cœteramque dicti Regis ditionem bona immobilia, tum debita, quoque non pauca etiamnum restent ac supersint reliqua, fierique etiam possit ut a subditis præfati Lusitanæ Regis in Brasilia habitantibus, vel qui ibidem habitacula sua habuere; par actio supersit instituenda per ditionem & in populum Fœderatorum Belgarum; Convenit utrimque ac consensus est, uti bona immobilia, fundi præsertim, domus, molæ Saccaro parando inservientes possessoribus pristinis restituantur, sed & actiones quæ restant exigendæ, uti a debitoribus quam primum expungantur; & quoniam prædictus Regis Lusitanæ Legatus instructum sese mandato sufficienti professus est, amicabili compositione finem faciendi actionibus tam realibus quam personalibus, quæ Fœderatorum Belgarum populo ex eo capite competere possent, idcirco ut in casibus prædictis, iis quorum interest absque ulla ambage & molestia, per æquipollens satisfiat, eadem actiones omnes prædicto Regis Lusitanæ Legato intra bimestre spacium communicentur, redactæ in scriptis confecto inventario, cum declaratione originis & documentorum quibus illæ actiones probari possint; ac porro vel per pacta singularia cum iis quorum interest, vel pacto generali inter præfatum Regem, & prædictos Fœderati Belgii Ordines per solutionem summæ pecuniariæ penitus extinguantur. At si prædicta Negotia vel in totum vel pro parte intra sex mensium spacium hoc pacto componi nequeant, tumque controversiæ omnes quæ super æquitate rationibus ac taxatione actionum, huic inde moveri ac repullulare possint, penitus præcidantur ac tollantur, tres utrimque Commissarii constituentur, qui post exactum octodecim mensium spacium, ut in Brasilia commorantes ejus rei certiores fieri, & tempestivè præmonere possint, Vlisiponæ in unum convocandi ac conventuri sunt,
 instructi

instructi potestate ac auctoritate, quæ peculiariter nunc iis hoc ipso diplomate defertur, admittendi & sub examen vocandi, intentatam quamcunque actionem super immobilibus bonis ac debitis, tum in jus etiam citandi reos, adversamque actoribus partem, ut obloquantur aut causam suam tueantur, si possint; defertur præterea iisdem Commissariis auctoritas qua auditis contradictoribus, aut iis non comparentibus adversus contumaces decernant juxta jura & æquitatem, nulla judicii forensis adhibita solemnitate, atque omni ambage litis protrahendæ prorsus amotâ, jus de plano dicant, curabunt quoque præfatus Rex ac Ordines ut re ipsa præstentur, ut quæ effectum suum omni ex parte habeat, quidquid per utriusque partis Commissarios decerneretur ac pronunciabitur. Tum ut iudicio casurus, causam tenenti adversario confestim solidè atque ex asse satisfaciat, decreta ac Sententias Commissariorum per ministros suos plenæ executioni ilico & sine mora mandabuntur; Si quid vero ad summam satisfactionis desiderabitur, Rex ipse atque Ordines spondebunt & fidem suam interponent, quemadmodum spondent fidemque interponunt, id omne suo ex ære, suisque impensis sarcendum ac supplendum fore, si liquebit executionem neglectam aut extra consuetum & receptum ordinem dilatam stetitisse, quo minus decreta Commissariorum effectum sortita sint. Si vero pari utrimque concurrente iudicum discrepantia ac dissensu suffragiorum fiat, ut actioni intentatæ finis imponi a Commissariis non possit, tum ut iidem aut concordibus votis aut per majora super arbitrum eligant, his vero etiam eo casu inter sese ita dissentientibus, ut eadem super arbitri electio aut paribus votis, aut per majora suffragia absolvi nequeat, uti discrepantia inter illos sorte dirimatur: utque post electionem super arbitri, aut hoc aut illo modo factam, res per eundem unicum prædictis Commissariis resumatur, & vel per amicabilem compositionem vel decisione per majora vota terminetur.

X X V I.

Conventum porro ac utrimque consensum est, ut pax hæc & transactio, omniaque & singula hisce tabulis comprehensa, in optima Legitimaque formâ tam à præfato Lusitanæ Rege, quam à prædictis Fœderatarum Provinciarum Ordinibus Generalibus, per patentes utriusque partis litteras, sigillo magno munitas confirmentur ac rata habeantur, mutuaque ratihabitionis instrumenta intra trium mensium spacium, ultro citroque extradantur, atque ut hæc tabulæ post elapsos alios tres menses, a traditis & commutatis ratihabitionum instrumentis, forma locoque solitis promulgentur: In quorum omnium fidem & testimonium, nos extra Ordinem Legatus prædicti Regis Lusitanæ, & Commissarii dictorum Fœderati Belgii Ordinum, vi & vigore litterarum mandati ac potestatis nobis à superioribus nostris datarum, hosce articulos manibus propriis subsignavimus, ac Sigillis Nostris munivimus; Hagæ Comitum in Hollandia, die sexta mensis Augusti, Anno millesimo sexcentesimo sexagesimo primo.

L. S. M. Conde de Miranda.

L. S. Fl: Cant.

L. S. Johan de Witt.

L. S. Christ: Rodenburch.

L. S. E. S. van Glinstra.

L. S. B. I. Mulert.

L. S. I. Schulenborch.

Ratificatio Regis Portugalliae.

DOm Afonso por graça de Deos Rey de Portugal & dos Algarves d'aquem, è d'allem, mar em Africa, Sñor de Guiné, è da Conquista, Navegação & Comercio da Etio- pia, Arabia, Persia, & da India, &c. Faço saber aosque esta minha carta patente de aprovação, ratificação & confirma- ção virem, que em os seis dias do mes d'Agosto do anno passado de mil é seis centos & sessenta é hu na Villa da Haya do Conde em Hollanda por *Henrique de Souza de Tavares, Conde de Miranda*, do meu Conselho, Governador da Relação é Armas da Cidade do Porto é meu Embaxador Extraordinario aos Altos & Poderosos Estados Geraes das Provincias Unidas dos Países Baxos, se assen- tou, Fez é concluiu com os ditos Altos & Poderosos Estados hu Tratado de Paz & Confederação, assinado pelo dito Conde meu Embaxador, & pelos Magnificos Illustres *Fl. Cant, Johan de Witt, Christ: Rodenburch, Van Glinstra, Muleri & I. Sculenborch*, Commis- sarios deputados para odito Tratado, do qual o traslado de verbo ad verbum he osequinte.

Articuli Pacis, &c.

Et portanto havendo eu visto, o dito Tratado de Paz & Con- federação, escrito em vinte é seis artigos é querendoo aceitar, o aceitey, aprovey & ratifiquey, como em effeito pela presente min- ha carta patente oaceito, aprovo é ratifico na forma, que está ajustado pelo dito meu Embaxador extraordinario é Commis- sarios para elle deputados. Et por verdade fé é firmeza de tudo mandey passar a presente carta por mim assinada é sellada com osello grande de minhas armas, Dada na Cidade de Lisboa a os vinte & quatro dias do mes de Mayo de mil é seiscentos & sessenta & dous. *P^o Hivira*, dony ofiz escrever. Signatum,

E L R E Y.

Rati-

Ratificatio Reginae Portugalliae .

DOm Afonso por graça de Deos Rey de Portugal & dos Algarves d'aquem , e d'alem , mar em Africa , Sñor de Guiné, è da Conquista, Navegação & Comercio da Etio- pia , Arabia , Persia , & da India , &c. Faço saber aosque esta minha carta patente de aprovação , ratificação & confirma- ção virem, que em os seis dias do mes d' Agosto do anno passado de mil é seis centos & sessenta é hu na Villa da Haya do Conde em Hollanda por *Henrique de Souza de Tavares, Conde de Miranda*, do meu Conselho, Governador da Relação é Armas da Cidade do Porto é meu Embaxador Extraordinario aos Altos é Poderosos Estados Geraes das Provincias Unidas dos Países Baxos , se assen- tou, Fez é concluiu com os ditos Altos é Poderosos Estados hu Tratado de Paz é Confederação , assinado pelo dito Conde meu Embaxador , é pelos Magnificos Illustrres *Fl. Cant, Johan de Witt, Christ: Rodenburch, Van Glinstra, Mulert & I. Sculenborch*, Commis- sarios deputados para odito Tratado , do qual o traslado de verbo ad verbum he osequinte.

Articuli Pacis, &c.

Et portanto havendo eu visto , o dito Tratado de Paz & Con- federação , escrito em vinte é seis artigos é querendoo aceitar , o accitey, provey & ratifiquey, como em effeito pela presente min- ha carta patente oacçito , aprovo é ratifico na forma , que está ajustado pelo dito meu Embaxador extraordinario é Commis- sarios para elle deputados. Et por verdade fé é firmeza de tudo mandey passar a presente carta por mim assinada é sellada com osello grande de minhas armas , Dada na Cidade de Lisboa a os vinte é quatro dias do mes de Mayo de mil é seiscentos & sessenta & dous. *Pr. Hivira*, dony ofiz escrever. Signatum,

A R A Y N H A.

Rati-

Ratificatio Dominorum Ordinum Generalium.

Ordines Generales Fœderati Belgii, Universis & singulis has visuris, lecturisve, Salutem. Quando die sexto Augusti Anni 1661. Tractatus Pacis factus, initus & conclusus est, inter serenissimum ac præpotentem Dominum Alphonsum, ejus nominis sextum, Lusitaniæ, Algarvæ Regem, &c. ab una, & Confœderatum Belgium, ab altera parte, per Dominum *Henricum de Sauza de Tavares, Comitem de Miranda*, ejusdem Regis Consiliarium, Governatorem Civitatis de Porto & extra Ordinem Legatum, vigore Procuratorii Regii, & Commissarios Nostros vigore eorundem Procurationis, cujus tractatus tenor hic de verbo ad verbum insertus est.

Articuli Pacis, &c.

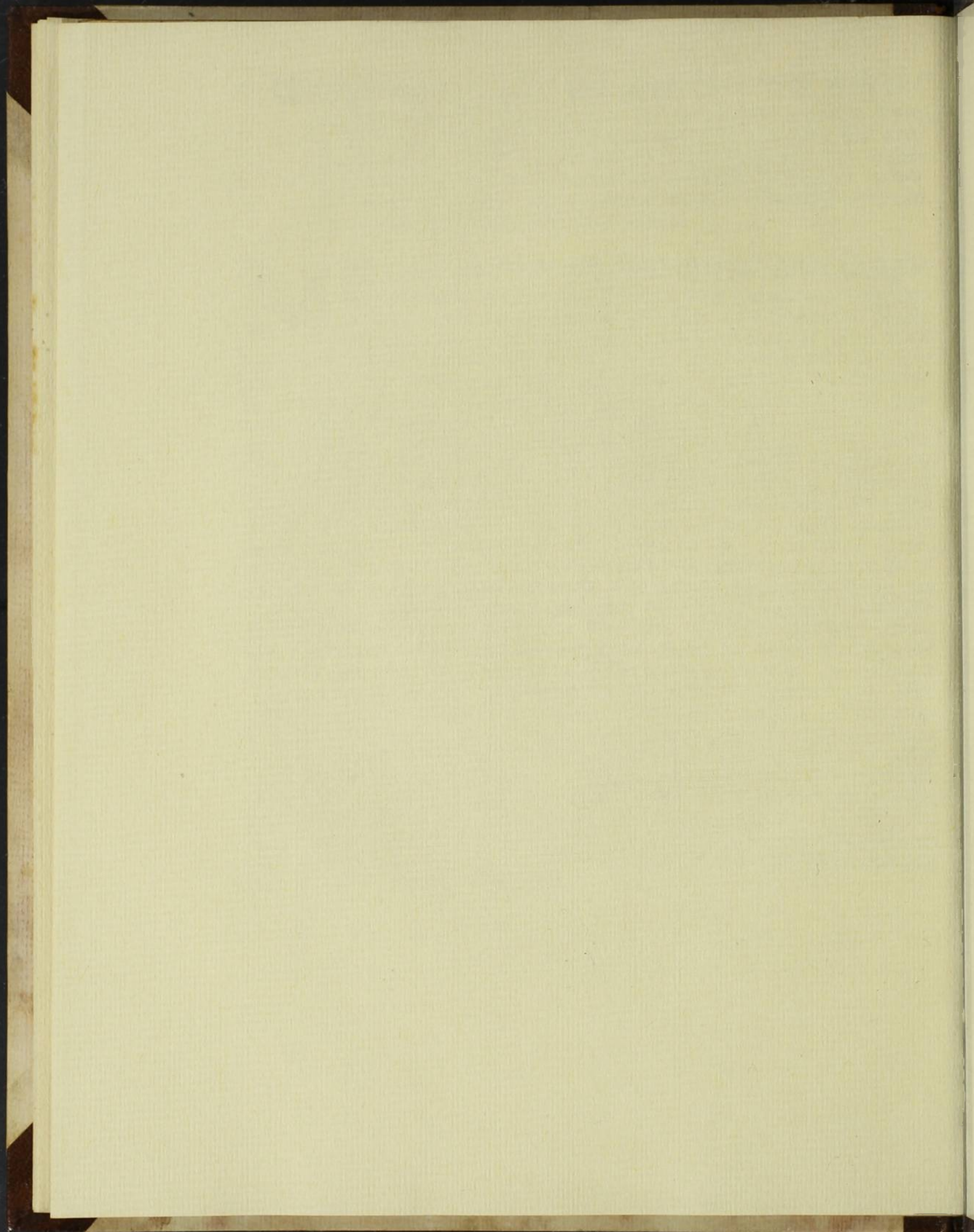
Proinde nos præfatum Tractatum Pacis acceptavimus, approbavimus, ratihabimus & confirmavimus; Sicuti eundem acceptamus, approbamus, ratihabemus & confirmamus per has præsentis, spondentes nos omnia inviolabiliter observaturos, servaturos & impleturos, neque admissuros ut ullo modo, quomodo libet id accidat, aut accidere possit, per directum vel indirectum huic contrarium aut ad versum fiat, sub hypotheca atque obligatione prædicti Fœderati Belgii bonorum & proventuum, generalium & specialium, præsentium & futurorum. In quorum fidem veritatisque robur, majoris Sigilli nostri appensione muniri, pariterque per Concessus nostri Præsidentem signari, ut & per Graphiarium nostrum has subscribi jussimus. Actum in Consessu nostro. Hagæ - Comitum, die vigesimo quarto Novembris, Anni millesimi sexcentissimi sexagesimi secundi. *J. de Merode*, *v.* Ad mandatum Altememoratorum Dominorum Ordinum Generalium. *N. Ruysch.*

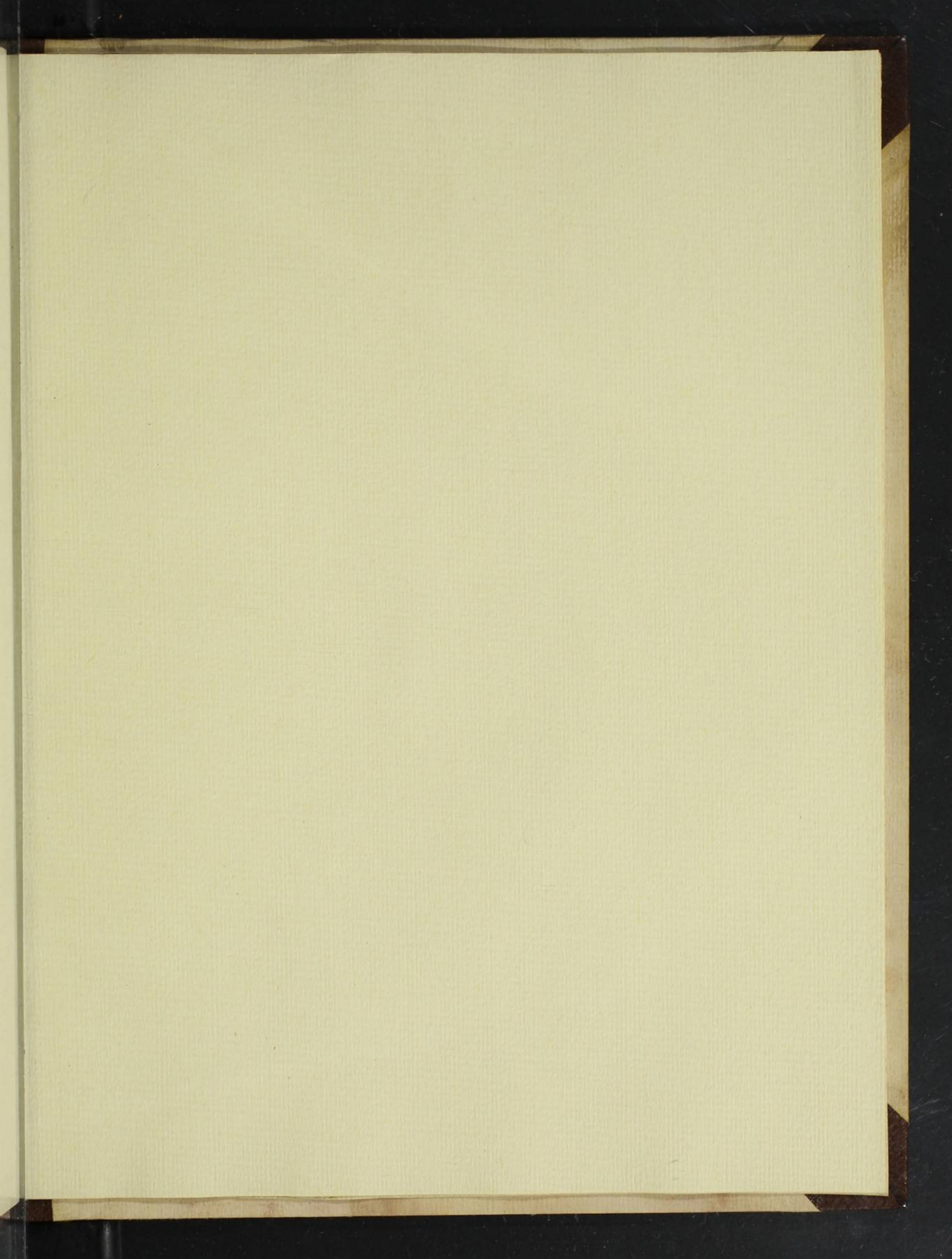
Ver.

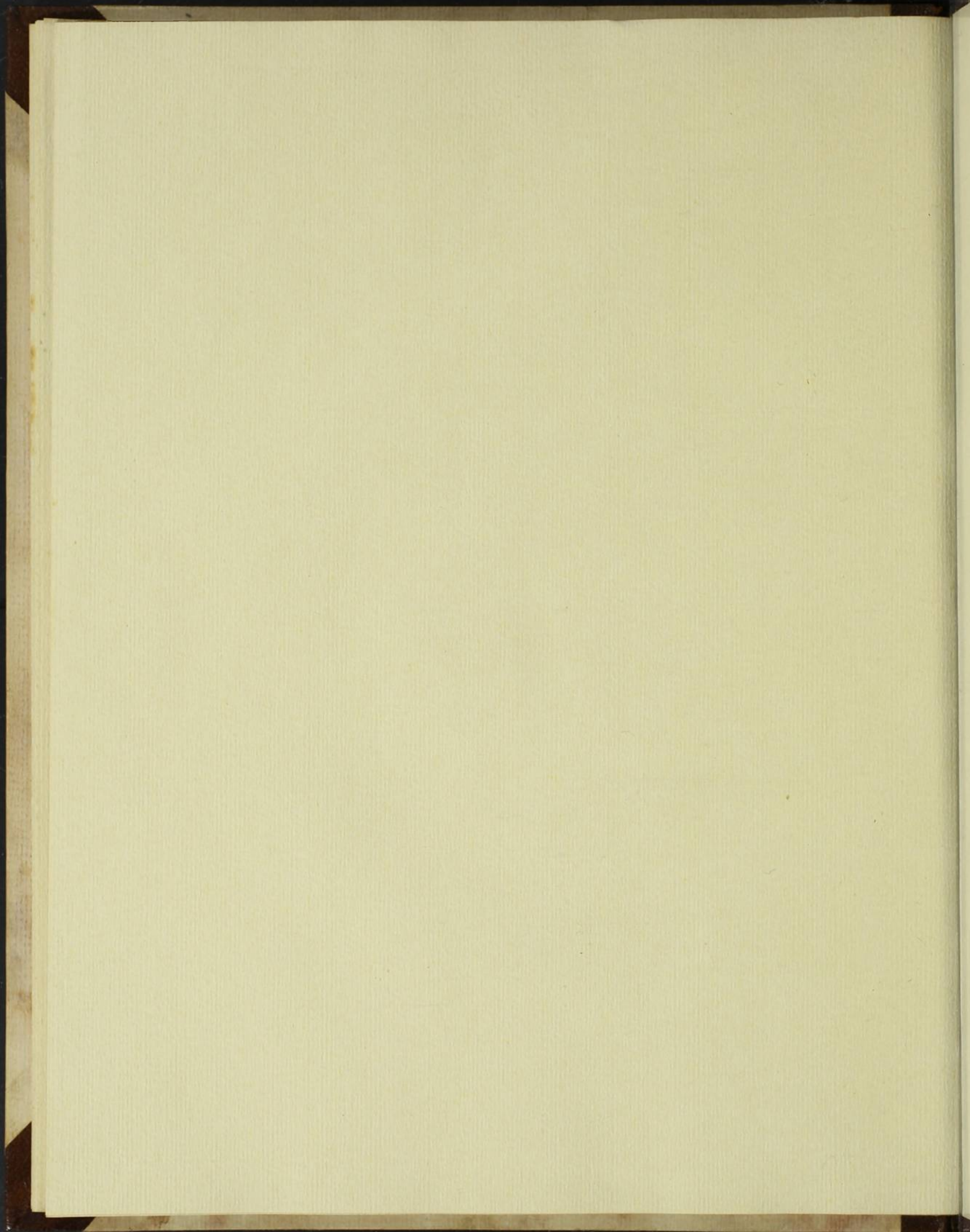
Verkondiginge van het Tractaet van Vrede/

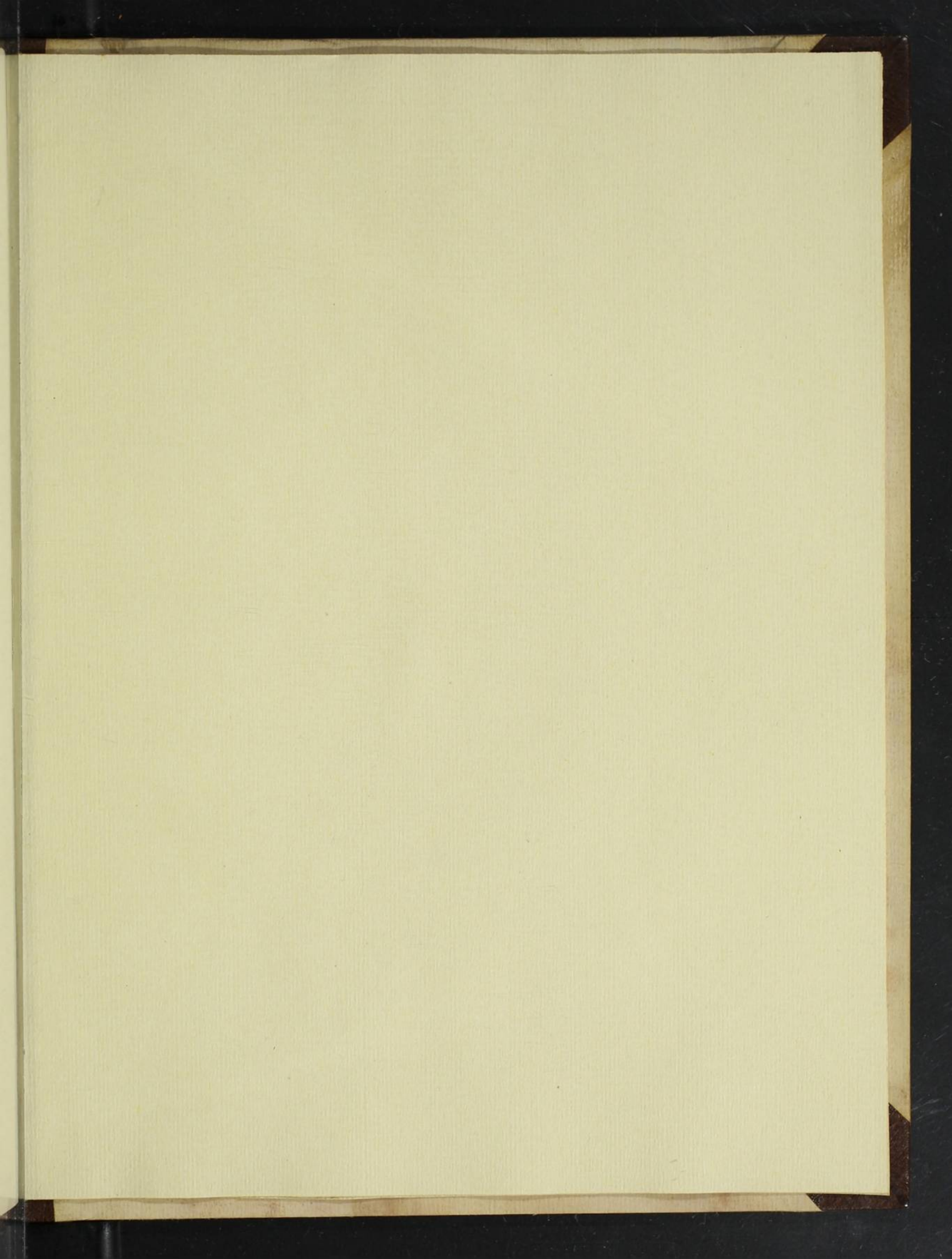
den seften Augusti in den Jaere 1661. gemaecht ende geslooten alhier in den Hage / tusschen den Heere Coningh ende de Croone van Portugael / etc. ter eenre / Ende de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden / ter andere zyde ; daer op weder zydts Ratificatien den veertienden December des verleden jaers 1662. zijn geextradeert ende uytgewisselt.

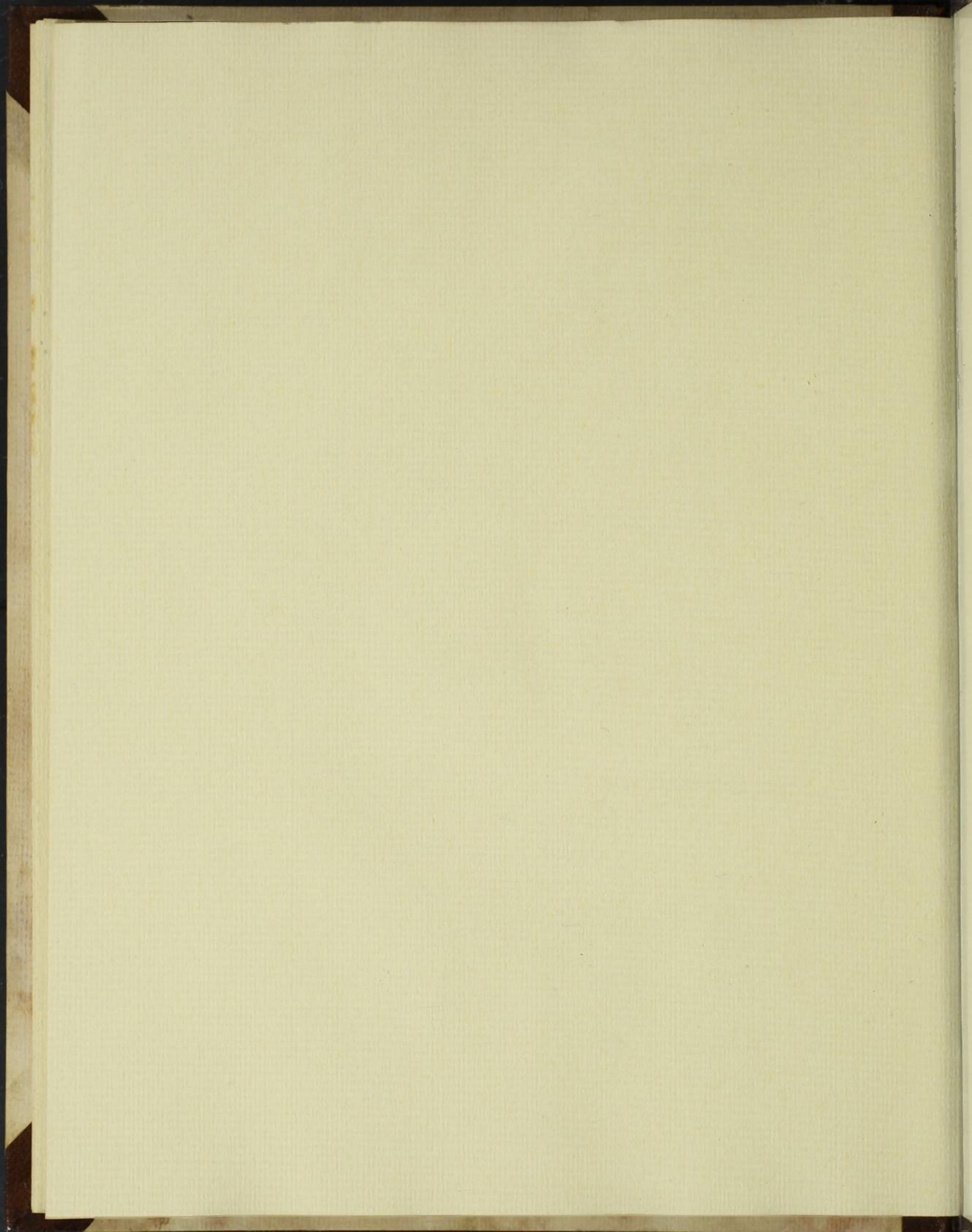
MEn laet eenen yegelicken weten / dat tot welstant ende bevozderinge van t' gemeene beste in't generael / ende sonderlinge vande Vereenighde Nederlanden ende den goeden Ingesetenen van dien / in't particulier / den seften Augusti inden Jaere 1661. gemaecht ende beslooten is / een goet / vast / getrouw ende onverbreeckelick Tractaet van Vrede / ende ophoudinge van alle Acten van vbandtschap / alomme soo aen dese / als d' andere zyde vande Linie / tusschen den hooghst-ghemelten Heere Coningh ter eenre / ende de hoogh-gemelte Heeren Staten Generael ter andere zyde ter Zee / andere Wateren ende te Lande / in 't regard van alle Onderdanen ende Inwoonders der voorsz Vereenichde Nederlanden / van wat qualitept ofte conditie die zijn / sonder uptneminghe van Plaetsen of Persoonen / oock van ghelijcken ten reguarde van alle Onderdanen ende Inwoonders der Coninghrijcken ende Landen van den meer-hooghst-ghemelten Heere Coningh / van wat qualitept ofte conditie die zijn / mede sonder uptneminghe van Plaetsen of Persoonen / gelijk als breeder verklaert is by de Articulen van het voorsz Tractaet van Vrede ende ophoudinge van alle Acten van vbandtschap / inganck ghenomen hebbende / ende van nu voortaan te nemen / respective in consozmité van de selbe Articulen. Verhalben last ende bebeelt men expzesselick midts desen van wegen den Staet der voorsz Vereenighde Nederlanden / allen Ingesetenen ende Onderdanen van de selve / t' voorszrebe Tractaet van Vrede ende ophoudinge van alle Acten van vbandtschap / ende allen den inhouden der voorsz Articulen / in consozmité van dien / onverbreeckelick te onderhouden / sonder daer jegens pethwes te doen ofte te laten geschieden / op pene van gestraft te worden als Verbreeckers van de ghemeene ruste sonder genade / faueur / verdzacht ofte dissimulatie. Aldus gearresteert ende beslooten in den Hage den sebvenden / ende dese publicatie effectibelick ghedaen den veerthienden Martij / des Jaers 1662. Was gheparapheert / P. Resen, vr. Lager stont / Ter Ovdonnantie vande hoogh-gemelte Heeren Staten Generael. Geteeckent / N. Ruysch. Zijnde op 't spatium gedzucht het Cachet van haer Ho: Mo: in rooden Wassche.

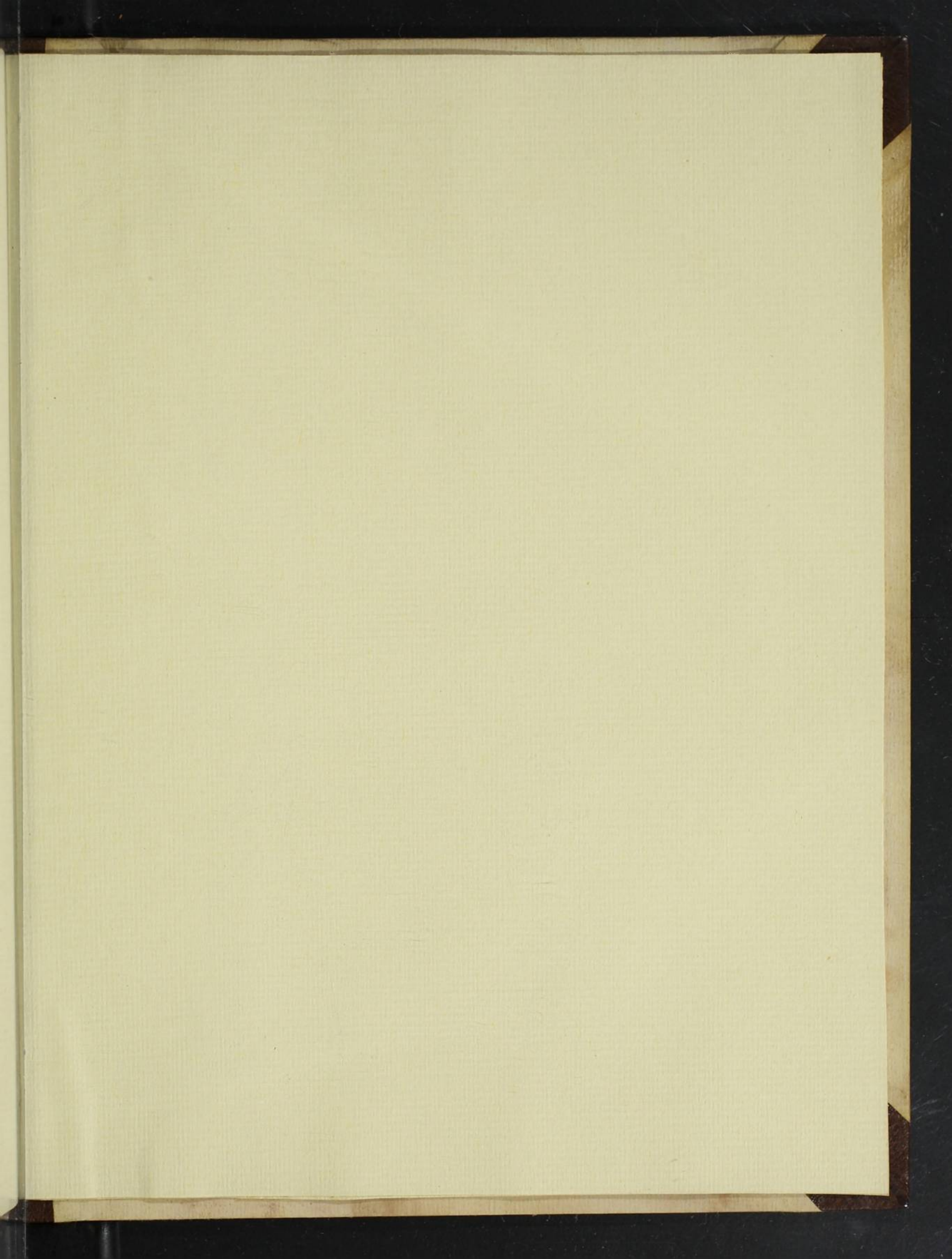

010277

